Кирилюк Х. А., магістр гр. ФЕБ-11
Науковий керівник:
Карковська В. Я., к.е.н.
Національний університет
«Львівська політехніка»

Сучасні заходи забезпечення безпеки інформаційних систем на базі міжнародних стандартів ISO

Розвиток інформаційних систем в сучасних умовах супроводжується все більшою кількістю загроз інформаційній безпеці підприємства. Взаємодія суспільних і приватних мереж, а також спільне використання інформаційних ресурсів збільшує труднощі управління доступом та забезпечення гарантій безпеки інформаційно-комунікаційних систем та мереж (ІКСМ).

Міжнародні стандарти ISO/IEC 17799, ISO 27001 є основоположними в сфері управління інформаційною безпекою. Вони представляють собою модель системи менеджменту, яка визначає загальну організацію процесів, класифікацію даних, системи доступу, напрямки планування, відповідальність співробітників, використання оцінки ризику і т. ін. в контексті інформаційної безпеки.

Під забезпеченням безпеки інформаційних мереж розуміють запобігання ушкодженню інформаційних активів і переривання дій, пов'язаних з реалізацією безперервного процесу бізнесу. Інформаційні ресурси та засоби обробки, поширення інформації повинні бути керовані й фізично захищені.

Важливим є на періодичній основі виконувати перегляд ризиків безпеки й реалізованих засобів управління з метою оцінки та введення змін, що стосуються вимог і пріоритетів бізнесу, урахування нових видів загроз й вразливостей системі та послугам, підтвердження, того, що засоби управління залишаються ефективними й відповідними.

Перегляд політики безпеки варто виконувати на різних рівнях управління підприємством залежно від результатів попередніх оцінок. Оцінки ризику спочатку виконують на загальному рівні для того, щоб визначити пріоритети вкладення ресурсів в області високого ризику, і потім на більше детальному рівні, щоб розглянути специфічні ризики самої системи та її послуг.

Після ідентифікації вимог безпеки, варто вибирати й застосовувати заходи управління, таким чином, щоб забезпечувати впевненість у зменшені ризиків. Засоби управління можуть бути обрані із стандартів або з інших документів та заходів управління визначених для даного класу систем, або можуть бути розроблені підприємством.

Заходи управління варто вибирати, ґрунтуючись на відношенні вартості реалізації послуг та впровадження систем безпеки й зниження ризиків та можливих втрат, якщо відбудеться порушення. Також варто брати до уваги не грошові фактори (втрата репутації, соціальні тощо).

Деякі із заходів управління в стандартах та нормативних документах, можуть розглядатися, як керівні принципи для управління інформаційною безпекою й бути застосовними для більшості організацій.

Заходи управління із законодавчої точки зору, які включають: захист даних і таємність особистої інформації; охорону інформаційних ресурсів організації; права на інтелектуальну власність.

Всі заходи управління в стандартах та нормативних документах є важливими та застосування яких повинно визначатися з врахуванням ризиків (рис. 1).

Критичними факторами, для успішної реалізації інформаційної безпеки в межах підприємства є політика безпеки (цілі й дії, якої враховують мету діяльності підприємства), підхід реалізації безпеки (відповідність культурі та внутрішній етиці підприємства), під-

тримка й зобов'язання з боку керівництва, правильне розуміння вимог безпеки, оцінки ризику й управління ризиком, ефективний маркетинг безпеки для всіх адміністраторів і службовців, розподіл повноважень керівництва між всіма службовцями й підрядниками, забезпечення відповідного стажування й навчання, всебічна й збалансована система виміру, що використається для оцінки ефективності управління інформаційною безпекою й пропозиції на покращення діяльності підприємства, в рамках зворотного зв'язку, спрямовані на поліпшення бізнесу, оцінка загроз інформації, а також імовірності їхнього виникнення, процес визначення управління ризиками.

Рис.1 Заходи управління інформаційною безпекою

Одними із головних напрямів забезпечення інформаційної безпеки ІКСМ повинна бути система правил управління доступом (рис.2). Права кожного користувача або групи користувачів, які повинні бути чітко визначені у політиці безпеки.

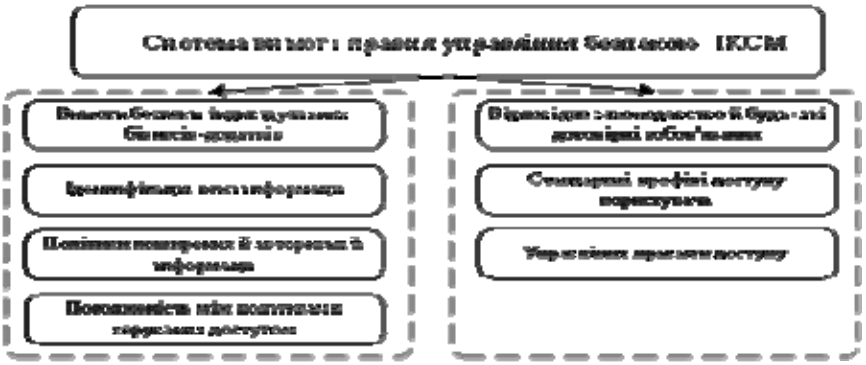

Рис.2. Заходи управління безпекою ІКСМ

Основна особливість заходів забезпечення та управління безпекою ІКСМ полягають у їх відповідності міжнародним стандартам та вимогам ISO.

Формулювання вимог для нових ІКСМ або вдосконалення існуючих повинні бути специфікованими в залежності від заходів забезпечення та системи управління безпекою. Застосування цих заходів полягає у комерційній цінності інформаційних ресурсів, а також з мінімізацією можливостей потенційних збитків бізнесу щодо відмови систем безпеки або її відсутності.

1. Гайкович В.Ю., Ершов Д.В. Основы безопасности информационных технологий: Учеб. пособие. — М.: МИФИ, 1995. — 252 с.
2. Галатенко В.С. Стандарты информационной безопасности. — М.: НИИСИ РАН, 2006. — 262 с.
3. Зегжда Д.П., Ивашко А.М. Основы безопасности информационных систем. — М.: Горячая линия — Телеком, 2000. — 452 с.
4. Петров В.А., Пискарев А.С., Шеин А.В. Информационная безопасность. Защита информации от несанкционированного доступа в автоматизированных системах: Учеб. пособие. — М.: МИФИ, 1995. — 396 с.